

Health Outcome of Exclusive Breastfeeding among Thai children: The first Cohort study

รศ.พญ กุสุมา ชูศิลป์

BREASTFEEDING
SMART
CITIZEN

การประชุมนมแม่แห่งชาติครั้งที่4
5-7 มิถุนายน 2556
ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์

โครงการวิจัย การศึกษาติดตามทารก ตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 2 ปี :

ปัจจัยและผลลัพธ์ด้านสุขภาพของ
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
อย่างเดียวนาน 6 เดือน

วัตถุประสงค์การวิจัย

- ประเมินอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างเดียวในช่วง 6 เดือน แรกหลัง เกิด
- วิเคราะห์ปัจจัยด้านมารดาและทารกที่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่และการให้อาหารทารก

วัตถุประสงค์การวิจัย

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการให้อาหารทารก **กับ**

- ความเจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อ
- การเจริญเติบโตและพัฒนาการของทารก
- ความเสี่ยงของการเกิดโรคภูมิแพ้

กรอบแนวคิดปัจจัย

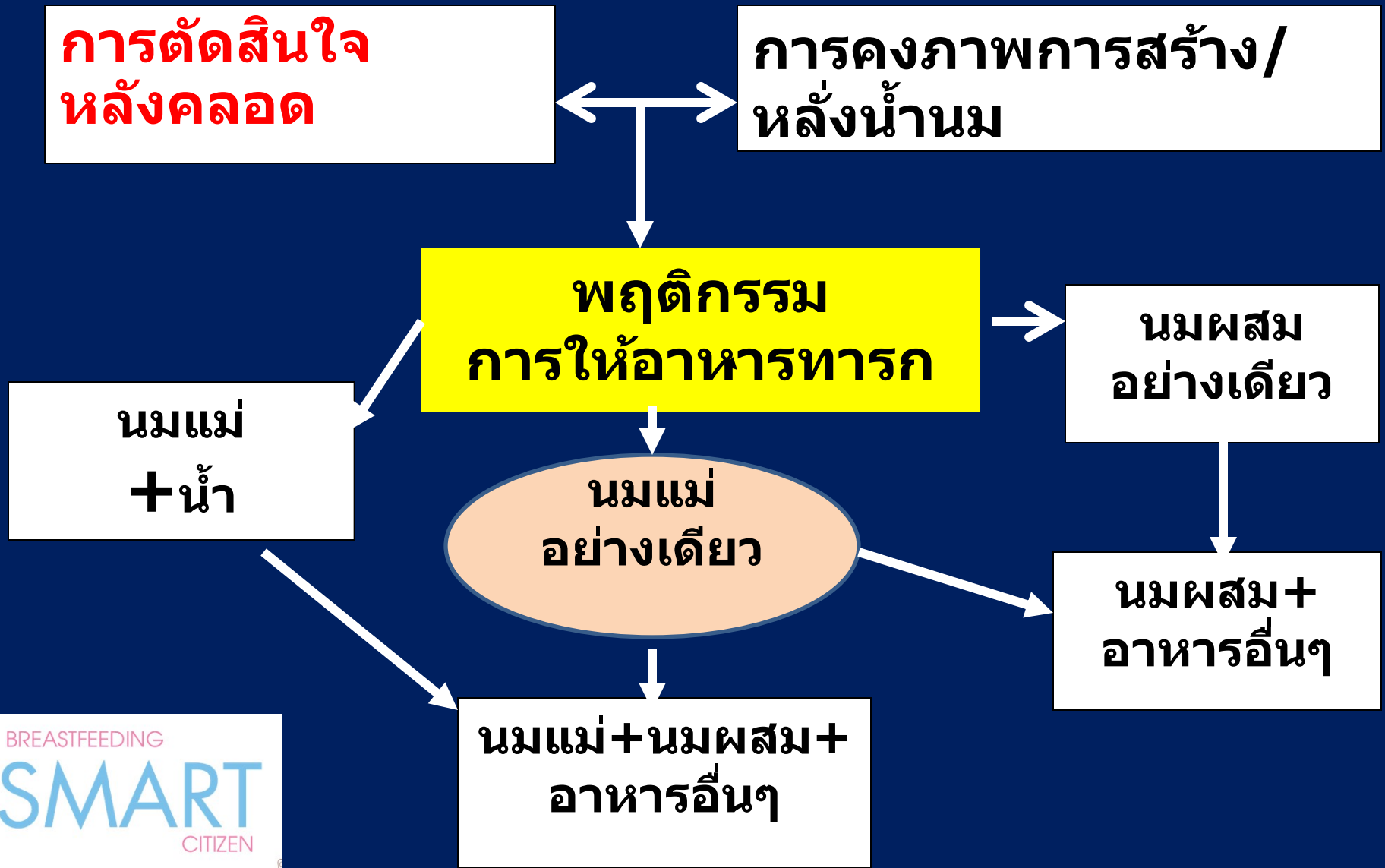
ทัศนคติและความตั้งใจหญิงตั้งครรภ์

การรับรู้
ประโยชน์/วิธี

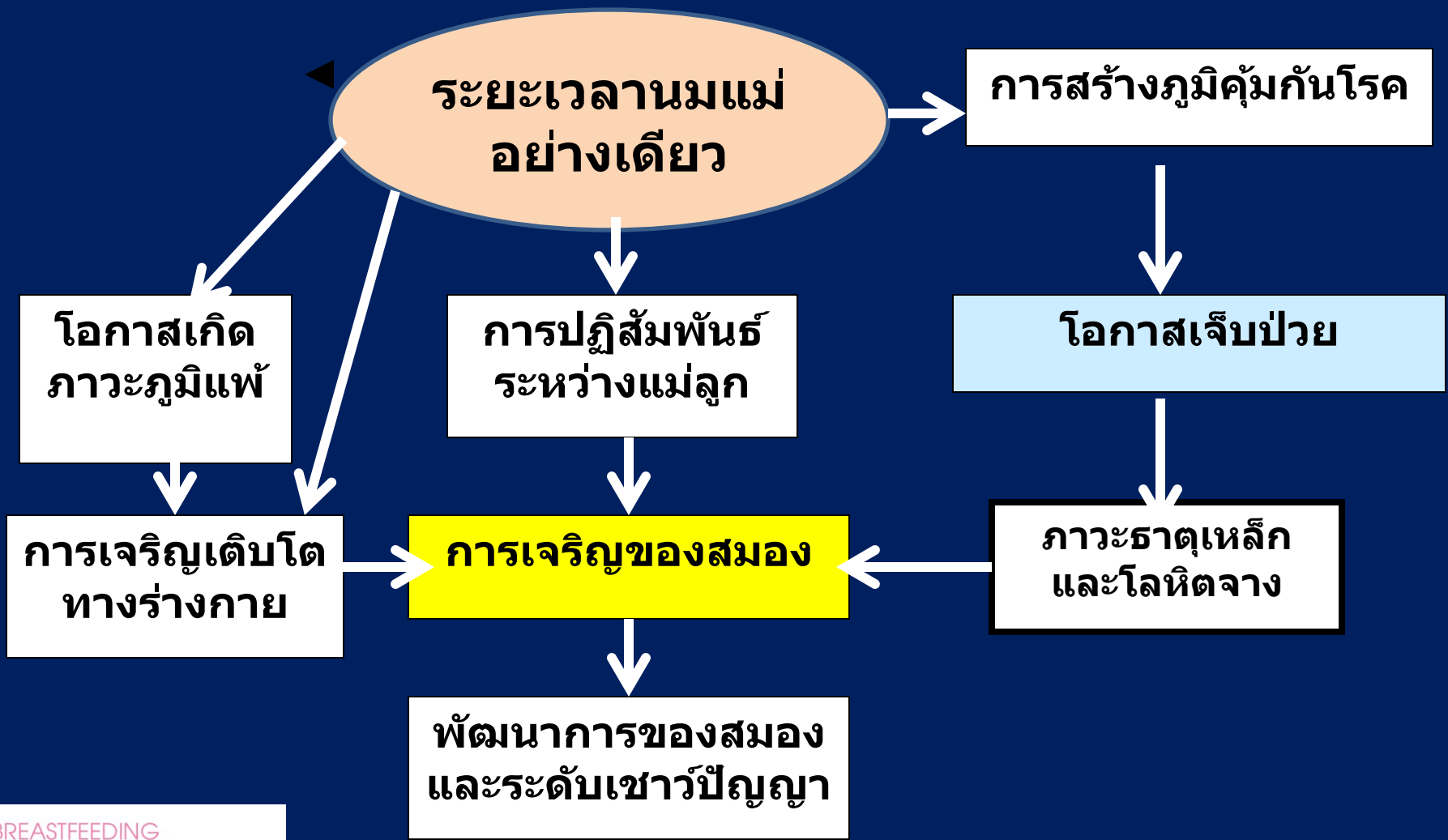
การตัดสินใจ
หลังคลอด

พฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่

กรอบแนวคิดปัจจัย

ผลลัพธ์ด้านสุขภาพ

ระเบียบวิธีการวิจัย

- ▶ **Prospective Birth Cohort Study**
- ▶ **คู่มารดาและทารกแรกเกิดในโรงพยาบาล ที่มีแนวปฏิบัติตามบันได 10 ขั้น**
- ▶ **ประเมินการให้อาหารทารก การเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่และสภาวะสุขภาพ ที่คลินิก สุขภาพเด็กดี เมื่ออายุ 2, 4, 6, 9, 12, 18 และ 24 เดือน**
- ▶ **ระหว่าง เมษายน 2551 – พฤษภาคม**

ขนาดกลุ่มตัวอย่างประเมินความสัมพันธ์ ปัจจัยและผลลัพธ์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ปัจจัย / ผลลัพธ์	P	กลุ่มตัวอย่างตัวแปรเดียว	กลุ่มตัวอย่างหลายตัวแปร
บันได 10 ขั้น	0.233	152	299
การทำงานของมารดา	0.580	332	632
วิธีการคลอดของมารดา	0.525	635	1246
วิธีการคลอดของมารดา	0.477	460	985
ภาวะอุจจาระร่วง	0.191	2246	2995
การติดเชื้อทางเดินหายใจ	0.254	608	1194
ภาวะโลหิตจาง	0.169	103	204
โรคผื่นแพ้ผิวหนังทารก	0.113	412	810
โรคหืดช่วงอายุ ≤ 3 ปี	0.181	2220	2962

กลุ่มตัวอย่าง

- จำนวนประชากรศึกษา 3600 ราย
- วิธี **Convenient sampling**
- เกณฑ์รับเข้าศึกษา
 1. ทารกปกติอายุครรภ์ 37 สัปดาห์ขึ้นไป
 2. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง
 3. ได้รับนมแม่อย่างเดียว ขณะจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล
 4. มารดายินยอม
 5. มารดาอยู่ในพื้นที่รับบริการ

ผลการศึกษา

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว
(Exclusive Breastfeeding)

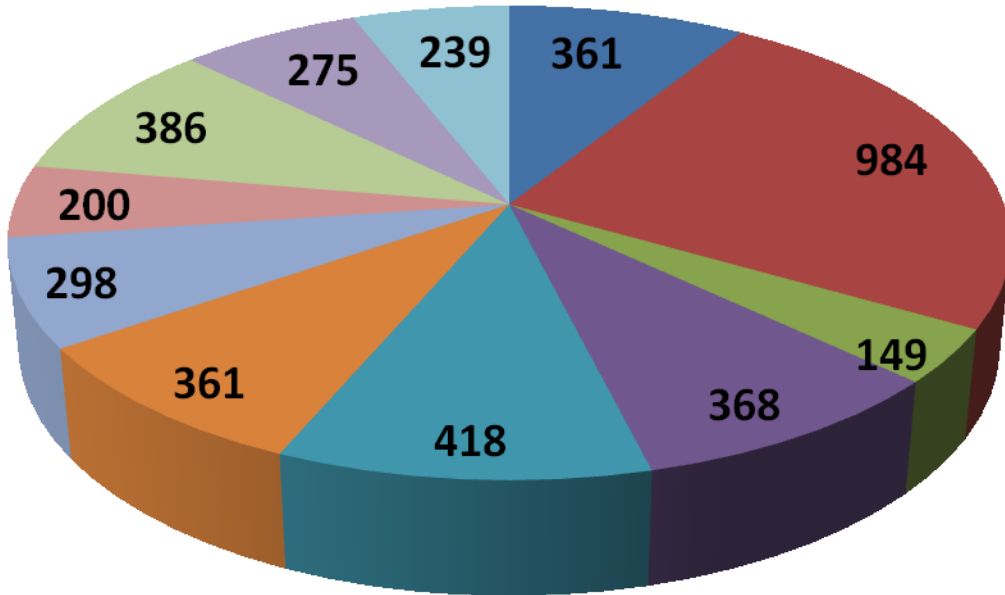
อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่าง เดียว 6 เดือนเต็มเฉลี่ย ร้อยละ 39.6

ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลก
(>ร้อยละ 35) ระหว่าง พ.ศ. 2553- 2554

การกระจายทารกแรกเกิด ใน 11โรงพยาบาลร่วมวิจัย

4039

- พระปกเกล้า
- ศรีนครินทร์
- ศูนย์ขอนแก่น
- อนามัย 6 ขอนแก่น
- มหาสารคาม
- อนามัย 10 เชียงใหม่
- ลำพูน
- อุตรดิตถ์
- อนามัย 4 ราชบุรี
- บ้านโป่ง ราชบุรี
- นครศรีธรรมราช

จำนวนร้อยละทารกตามระยะเวลา(เดือน) นมแม่ อย่างเดียวของแต่ละโรงพยาบาล

รหัสรพ.	0- 0.9	1- 1.9	2- 2.9	3- 3.9	4- 4.9	5- 5.9	6+
221 N=328	4.57 (15)	22.26 (13)	16.46 (54)	10.06 (33)	14.02 (46)	8.84 (29)	23.78 (78)
401 N=412	3.88 (16)	11.41 (47)	7.28 (30)	17.48 (72)	9.22 (38)	8.50 (35)	42.23 (174)
402 N=84	9.52 (8)	16.67 (14)	5.95 (5)	15.48 (13)	17.86 (15)	8.33 (7)	26.19 (22)
403 N=342	0.88 (3)	9.06 (31)	7.69 (27)	11.11 (38)	11.40 (39)	4.09 (14)	55.56 (190)
441 N=407	0.98 (4)	6.14 (25)	2.21 (9)	13.27 (54)	2.95 (12)	3.93 (16)	70.52 (287)
501 N=334	3.59 (12)	16.17 (54)	7.78 (26)	14.67 (49)	6.59 (22)	4.49 (15)	46.71 (156)

จำนวนร้อยละทารกของแต่ละโรงพยาบาล ตามระยะเวลา(เดือน)ของนมแม่อย่างเดียว

รหัสรพ.	0-0.9	1-1.9	2-2.9	3-3.9	4-4.9	5-5.9	6+
511 N=258	6.59 (17)	34.11 (88)	14.34 (37)	14.34 (37)	8.91 (23)	3.10 (8)	18.60 (48)
531 N=169	14.79 (25)	24.26 (41)	16.57 (28)	15.98 (27)	9.47 (16)	1.18 (2)	17.75 (30)
701 N=277	8.66 (24)	21.30 (59)	16.61 (46)	7.94 (22)	13.00 (36)	2.17 (6)	30.32 (84)
702 N=137	5.84 (8)	19.71 (27)	10.95 (15)	10.95 (15)	8.76 (12)	5.11 (7)	38.69 (53)
801 N=238	2.94 (7)	14.71 (35)	7.56 (18)	9.66 (23)	7.96 (19)	6.72 (16)	50.42 (120)
รวม N=2986	3.59 (139)	16.17 (494)	7.78 (295)	14.67 (383)	6.59 (278)	4.49 (155)	46.71 (1242)

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างเดียวนาน 6 เดือน

- - มหาสารคามสูงสุด ร้อยละ **71.1**
(278/391)
- ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 6 ร้อยละ **54.8**
(178/325)
- ศูนย์นครศรีธรรมราช ร้อยละ **49.4**
(1 15/233)
- ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต10 ร้อยละ **45.7**
(147/322)
- ศรีนครินทร์ ร้อยละ **38.3**
(279/729)

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างเดียวนาน 6 เดือน

- อาเภอบานเบง ร้อยละ **51.5**
(47/134)
- ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 4 ร้อยละ **28.8**
(76/264)
- พระปกเกล้าจันทบุรี ร้อยละ **22.7**
(70/308)
- ศูนย์ขอนแก่น ร้อยละ **18.3**
(13/71)
- อุดรดิตถ์ ร้อยละ **15.2**
(22/145)
- ลำพูน ร้อยละ **9.9**
(21/212)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ของประชากรศึกษา

ที่สัมพันธ์กับระยะเวลา
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว

รายได้มารดาของทารก (P=0.000) ขณะลงทะเลเบี่ยนทารกแรกเกิด

นมแม่ อย่างเดียว	จำนวน มารดา	ค่าเฉลี่ย รายได้(บาท)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	95% CI	
				ล่าง	บน
< 2 เดือน	599	5547.47	6750.72	5005.76	6089.18
2-3 เดือน	271	5258.56	6091.697	4530.02	5987.10
3-4 เดือน	359	6692.54	7304.96	5934.33	7450.75
4-5 เดือน	254	5332.95	6281.34	4556.77	6109.14
5-6 เดือน	141	5770.45	7310.32	4553.30	6987.61
>6 เดือน	1010	4632.70	6242.91	4247.23	5018.18
รวม	2634	5314.30	6590.91	5062.48	5566.11

ปัจจัยทางเศรษฐกิจของมารดา กับการเลือกวิธีการให้อาหารทารก

การให้อาหารทารก	ไม่มีสิทธิลาคลอด		ไม่มีงานประจำ		วางแผนเก็บนมแม่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว	460/566	81.3	293/573	51.1	106/596	17.8
นมแม่และน้ำ	98/120	81.7	68/122	55.7	24/126	19.0
นมแม่และนมผสม	59/97	60.8	24/97	24.7	30/100	30.0
นมแม่และอาหารอื่น	570/732	77.9	330/737	44.8	161/774	20.8
นมแม่ นมผสม อาหาร	249/482	51.7	133/434	27.5	176/515	34.2
นมผสม/อาหารอื่น	266/496	53.6	159/497	32.0	141/526	26.8
รวม	1702/2493	68.3	1007/2510	40.1	638/2637	24.2

ปัจจัยการคลอดของมารดา ที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การให้อาหารทารก	การผ่าตัดคลอด		ยาฉีดแก้ปวด		ยาเร่งคลอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว	188/596	31.9	47/585	7.9	104/595	17.5
นมแม่และน้ำ	29/126	23.0	11/126	8.7	39/126	31.0
นมแม่และนมผสม	40/100	40.0	12/100	12.0	19/100	19.0
นมแม่และอาหารอื่น	227/776	29.3	98/776	12.6	242/776	31.2
นมแม่ นมผสม อาหาร	184/515	35.7	76/514	14.8	178/514	34.5
นมผสม/อาหารอื่น	196/525	37.3	74/526	14.1	165/526	31.4
รวม	864/2630	32.8	318/2637	12.1	747/2637	28.3

ปัจจัยทารกช่วงแรกเกิด ที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การให้อาหารทารก	ภาวะตัวเหลือง สองไฟ		ต้องได้นมแม่ ที่บีบไว้		เพศชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว	107/596	18.0	19/596	3.2	393/593	49.4
นมแม่และน้ำ	30/126	23.8	4/126	3.2	54/125	43.2
นมแม่และนมผสม	30/100	30.09	5/100	5.0	55/100	55.0
นมแม่และอาหารอื่น	247/776	31.8	68/776	8.8	386/775	49.8
นมแม่ นมผสม อาหาร	173/515	33.6	41/514	8.0	272/514	52.9
นมผสม/อาหารอื่น	153/526	29.1	51/526	9.7	294/524	56.1
รวม	740/2639	28.0	188/2638	7.1	1354/2631	51.5

แรงสนับสนุนการให้อาหารทารก ของครอบครัวประชากรศึกษา

การให้อาหารทารก	เลือกอาหารทารก (ระดับมาก)		เตรียมการให้นม ผสม(ระดับมาก)		เตรียมอาหารมารดา (ระดับมาก)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว	275/594	46.3	131/592	22.1	413/595	69.3
นมแม่และน้ำ	46/123	37.4	18/123	14.6	77/123	62.6
นมแม่และนมผสม	46/102	45.1	25/102	24.5	69/102	67.6
นมแม่และอาหารอื่น	292/760	38.4	120/758	15.8	510/764	66.8
นมแม่ นมผสม อาหาร	131/501	46.1	148/498	29.7	363/505	71.9
นมผสม/อาหารอื่น	238/505	47.1	193/509	37.9	355/509	69.7
รวม	1128//2585	43.6	635/2582	24.6	1787/2599	68.8

ความรู้ ทัศนคติ และทักษะ ของมารดา

ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

บุคคลที่ให้คำแนะนำพูดคุยกับมารดา เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การให้อาหารทารก	อาสาสมัครหมู่บ้าน (ระดับมาก)		พยาบาล (ระดับมาก)		แพทย์ (ระดับมาก)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว	113/592	19.1	479/597	80.2	391/597	65.5
นมแม่และน้ำ	14/122	11.5	93/122	76.2	71/123	57.7
นมแม่และนมผสม	12/102	11.8	86/102	84.3	65/102	63.7
นมแม่และอาหารอื่น	89/761	11.7	591/762	77.6	450/762	59.1
นมแม่ นมผสม อาหาร	60/501	12.0	384/504	76.2	318/503	63.2
นมผสม/อาหารอื่น	64/500	12.8	394/509	77.4	211/509	81.3
รวม	352//2578	13.7	2027//2596	78.1	1606/2596	61.9

ความรู้เกี่ยวกับ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การให้อาหารทารก	ประโยชน์ (ระดับมาก)		การสร้างนมแม่ (ระดับมาก)		เริ่มดูดนมแม่โดยเร็ว (ระดับมาก)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว	496/598	82.9	404/599	67.6	490/598	81.9
นมแม่และน้ำ	100/123	81.3	61/123	49.6	88/122	71.5
นมแม่และนมผสม	90/102	88.2	66/102	64.7	83/102	81.4
นมแม่และอาหารอื่น	656/765	85.8	462/763	60.6	610/765	79.7
นมแม่ นมผสม อาหาร	431/504	85.5	305/503	60.6	404/503	80.3
นมผสม/อาหารอื่น	403/510	79.0	285/509	56.0	390/510	76.5
รวม	2204//2602	84.7	1583//2598	60.9	2065/2601	79.4

ความรู้เกี่ยวกับ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การให้อาหารทารก	นมแม่อย่างเดียว 6 เดือน (ระดับมาก)		ดูदनนมแม่ถูกวิธี (ระดับมาก)		ตรวจเตรียมห้วนม (ระดับมาก)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว	541/598	90.5	506/598	84.6	424/597	71.0
นมแม่และน้ำ	108/123	87.8	99/123	80.5	84/123	68.3
นมแม่และนมผสม	88/101	87.1	82/102	80.4	66/102	64.7
นมแม่และอาหารอื่น	673/765	88.0	626/765	81.8	488/765	63.8
นมแม่ นมผสม อาหาร	418/503	80.1	401/503	79.7	329/502	65.5
นมผสม/อาหารอื่น	395/510	77.4	395/510	77.4	317/509	62.3
รวม	2109//2601	81.1	2109//2601	81.1	1718/2598	66.1

ความเชื่อของมารดา การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การให้อาหารทารก	แม่ทำงานให้นมแม่ได้(ระดับมาก)		ดูเร็วนมมาเร็ว(ระดับมาก)		นมแม่มากถ้าดูดบ่อย(ระดับมาก)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว	404/598	67.6	546/598	91.3	535/597	89.6
นมแม่และน้ำ	77/122	63.1	106/123	86.2	109/123	88.6
นมแม่และนมผสม	78/102	76.5	87/102	85.3	82/102	80.4
นมแม่และอาหารอื่น	529/760	69.6	661/761	86.9	661/762	86.7
นมแม่ นมผสม อาหาร	336/501	67.1	445/498	89.4	437/504	86.7
นมผสม/อาหารอื่น	290/509	57.0	430/505	85.1	399/509	78.4
รวม	1714//2592	66.1	2275/2587	87.9	2253/2597	86.8

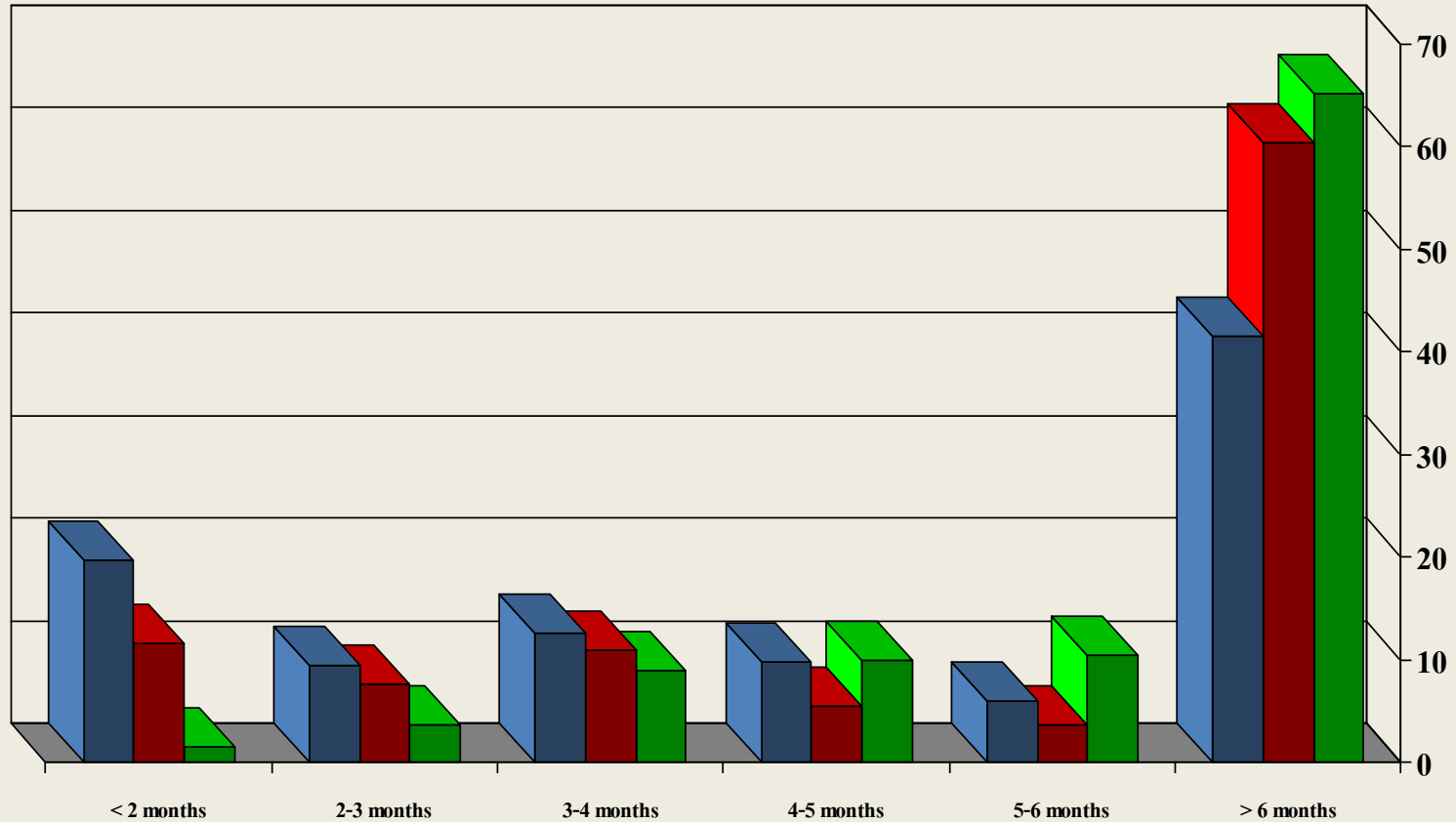
ความเข้าใจของมารดาเกี่ยวกับ การให้ลูกดูนมแม่โดยเร็วหลังคลอด

การให้อาหารทารก	น้านมมาเร็ว		กระตุ้นฮอร์โมน หลังน้านม		กระตุ้นฮอร์โมน สร้างน้านม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว (598)	462	77.3	171	28.6	162	27.1
นมแม่และน้ำ (123)	87	70.7	55	44.7	54	43.9
นมแม่และนมผสม(102)	61	59.8	37	36.3	29	28.4
นมแม่และอาหารอื่น(765)	515	67.3	319	41.7	273	35.7
นมแม่นมผสม อาหาร(505)	318	63.0	196	38.8	202	40.0
นมผสม/อาหารอื่น (512)	335	65.4	160	31.3	176	34.4
รวม (2605)	1778	68.3	938	36.0	896	34.4

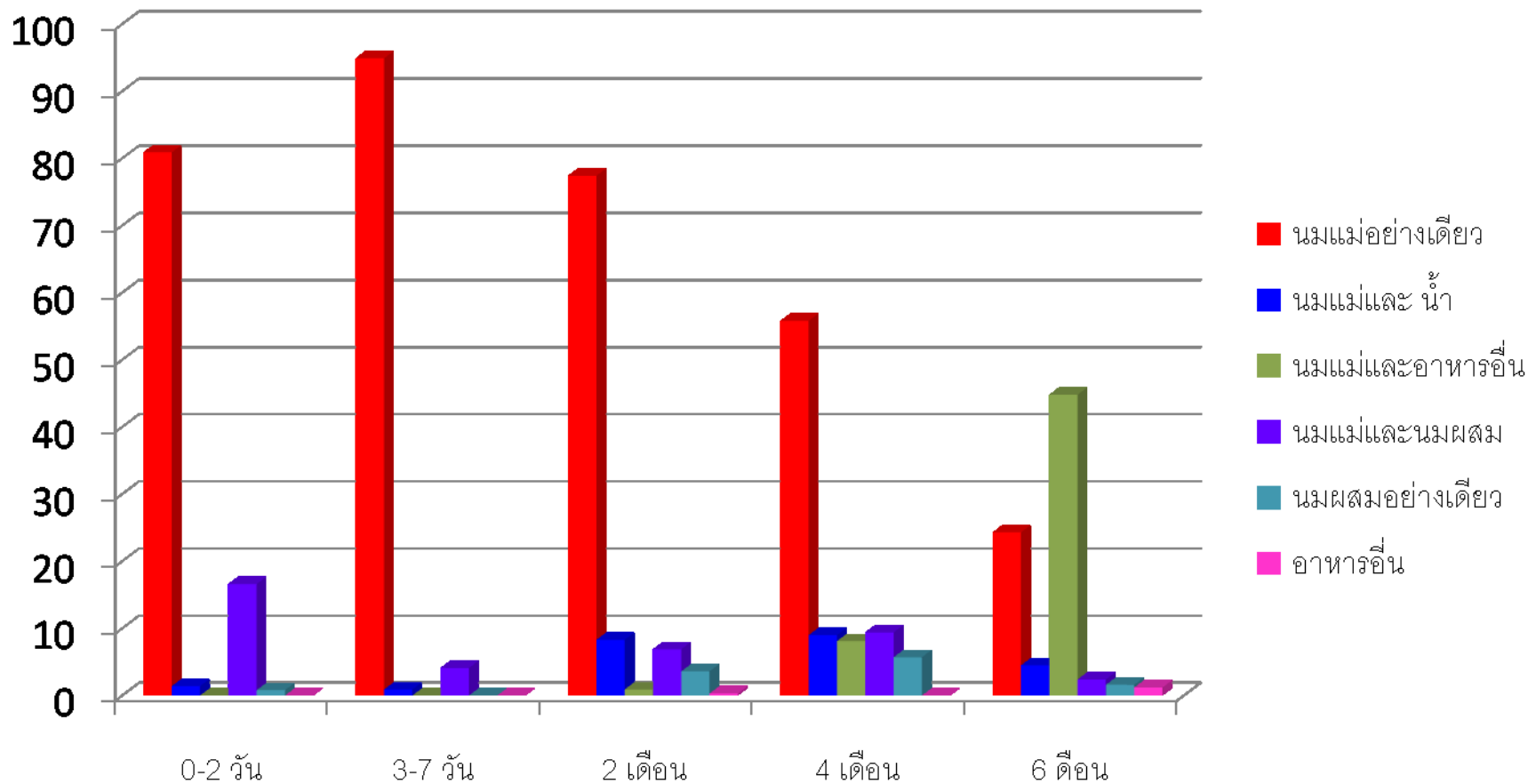
ความเข้าใจของมารดาเกี่ยวกับ ความสำคัญของการให้นมแม่อย่างเดียว

การให้อาหารทารก	สารอาหารถูก ย่อย/ดูดซึม เต็มที่		ร่างกายได้ สารอาหารที่มี คุณค่า		กระตุ้นให้ลูกหิว และดูดนมบ่อยครั้ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมแม่อย่างเดียว (598)	357	59.7	513	85.8	115	19.2
นมแม่และน้ำ (123)	70	56.9	104	84.6	35	28.5
นมแม่และนมผสม(102)	56	54.9	81	79.4	23	22.5
นมแม่และอาหารอื่น(765)	351	45.9	614	80.3	208	27.2
นมแม่นมผสม อาหาร(505)	236	46.7	404	80.0	129	25.5
นมผสม/อาหารอื่น (512)	260	50.8	398	77.7	137	26.8
รวม (2605)	1330	51.1	2114	81.2	647	24.8

Infant age firstly Introduced of water, formula and other foods

อัตราการให้อาหารทารกอายุ 0-24 เดือน ตามการสัมภาษณ์ย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่าง เดียวช่วงอายุ 0-6 เดือน

▶ ทารกแรกเกิด

ร้อยละ 80.9 (3289/4067)

▶ ทารกวันจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

ร้อยละ 94.9 (3859/4067)

▶ ทารกอายุ 2 เดือน

ร้อยละ 77.4 (2574/3323)

▶ ทารกอายุ 4 เดือน

ร้อยละ 55.8 (1761/3151)

▶ ทารกอายุ 6 เดือน

ร้อยละ 24.3 (757/3110)

อัตราการให้อาหารทารก เมื่อทารกอายุ 6 เดือนเต็ม

- นมแม่อย่างเดียว
ร้อยละ 39.6 (1241/3134)
- นมแม่+น้ำ
ร้อยละ 10.3 (322/3134)
- นมแม่+นมผสม
ร้อยละ 22.2 (695/3134)
- นมแม่+อาหารอื่น(นมผสม)
ร้อยละ 7.6 (237/3134)
- นมผสม
ร้อยละ 6.9 (216/ 3134)
- อาหารอื่น
ร้อยละ 13.5 (423 3134)

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ร่วมกับอาหารอื่นหลัง 6 เดือน

- เมื่ออายุ 9 เดือน ร้อยละ 58.0
- เมื่ออายุ 12 เดือน ร้อยละ 47.3
- เมื่ออายุ 18 เดือน ร้อยละ 28.6
- เมื่ออายุ 24 เดือน ร้อยละ 14.7

ปัจจัยด้านการปฏิบัติ ในโรงพยาบาล

- การเริ่มต้นเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังเกิดสัมพันธ์กับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 - โอบกอดลูกเนื้อแนบเนื้อ และการดูนมครั้งแรกภายใน 30 นาที (ค่า $p = 0.002$)
 - มารดาของทารกที่ได้รับนมแม่อย่างเดียวไม่เคยโอบกอดทารกทันทีหลังเกิดเพียงร้อยละ 17.5
 - ปัจจัยเชิงลบ เช่น การฉีดยาแก้ปวดให้มารดาในระหว่างการคลอด (ค่า $p = 0.000$)

ปัจจัยด้านทารกและ การดูแลทารกในหอผู้ป่วยหลังคลอด

- อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน สัมพันธ์เชิงลบกับ
 - ทารกเพศชาย (ค่า $p= 0.011$)
 - การให้น้ำเสริมการให้นมแม่ในระยะแรกเกิดหรือขณะอยู่ในโรงพยาบาล (ค่า $p= 0.000$)
 - ภาวะตัวเหลืองและต้องส่องไฟ (ค่า $p= 0.000$)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่สัมพันธ์กับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- มารดาที่มีอายุ 20-25 ปี สูงที่สุด ในกลุ่มทารกที่ได้รับนมผสม (ร้อยละ 36.4) รองลงมาเป็นกลุ่มทารกที่ได้รับนมแม่ร่วมกับน้ำ
- มารดาที่ไม่มีสิทธิลาคลอดให้นมแม่อย่างเดียว 6 เดือน สูงที่สุด ร้อยละ 81.3
- มารดามีสิทธิลาคลอด 2-3 เดือน ให้นมแม่ร่วมกับนมผสมและอาหารอื่นมีสูงที่สุด ร้อยละ 38.0 และรองลงมาเป็นกลุ่มทารกที่ได้นมผสมร่วมกับอาหารอื่น

ผลลัพธ์ด้านสุขภาพ

ด้านการป้องกันความเจ็บป่วย

ความเจ็บป่วยของทารก อายุ 6 เดือน

- กลุ่มทารกที่ได้รับนมแม่อย่างเดียว มีอัตราเป็นไข้/ตัวร้อนน้อยที่สุด ร้อยละ 26.9
- อัตราเป็นไข้/ตัวร้อนเพิ่มขึ้นในกลุ่มทารกที่ได้กลุ่มนมผสมอย่างเดียว (ร้อยละ 30.8) นมแม่+น้ำ (ร้อยละ 38.4) กลุ่มนมแม่+นมผสม (ร้อยละ 45.1) และสูงสุดในกลุ่มนมผสม+อาหารอื่น (ร้อยละ 51.2)

ความเจ็บป่วยของทารก อายุหลัง 6 เดือน

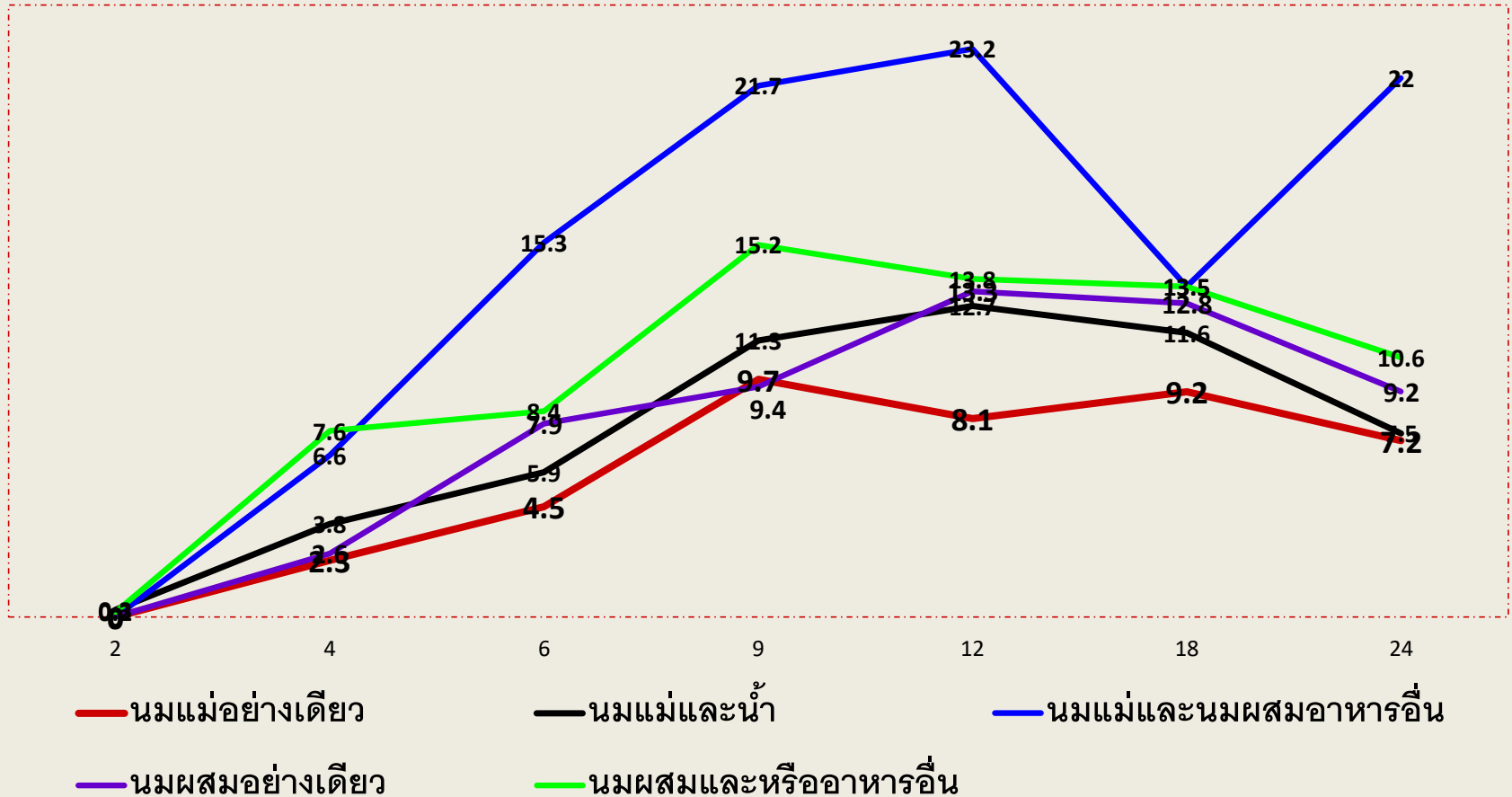
- ทารกอายุ 9 เดือน
ติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน เฉลี่ยร้อยละ 21.4
- ทารกที่ได้รับนมแม่หรือนมผสมร่วมกับ
อาหารอื่น ติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน
มากที่สุดทุกช่วงอายุ 9-24 เดือน เฉลี่ย
ร้อยละ 24 ถึง ร้อยละ 38

BREASTFEEDING

SMART

CITIZEN

นมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ลดโรคอุจจาระร่วง

อัตราโรคอุจจาระร่วงใน ทารกอายุหลัง 6 เดือน

- ลดลงตามอายุทารกที่เพิ่มขึ้น
- ที่อายุ 9 เดือน ร้อยละ 11.3 อายุ 12 เดือน ร้อยละ 10.5 อายุ 18 เดือน ร้อยละ 8.8 อายุ 24 เดือน ร้อยละ 6.3
- เมื่อทารกอายุ 24 เดือน
 - ทารกที่เคยได้รับนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน มีอัตราอุจจาระร่วงน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.3)
 - ทารกที่ได้รับนมแม่ร่วมกับนมผสม มีอุจจาระร่วงมากที่สุด ร้อยละ 19.0 และทารกที่ได้รับ นมแม่ร่วมกับน้ำ มีอุจจาระร่วง ร้อยละ 10.8

การเจริญเติบโตของทารก ที่เลี้ยงด้วยนมแม่อย่างเดียว

ช่วยปกป้อง ภาวะน้ำหนักเกินเกณฑ์

อัตราน้ำหนัก น้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ย

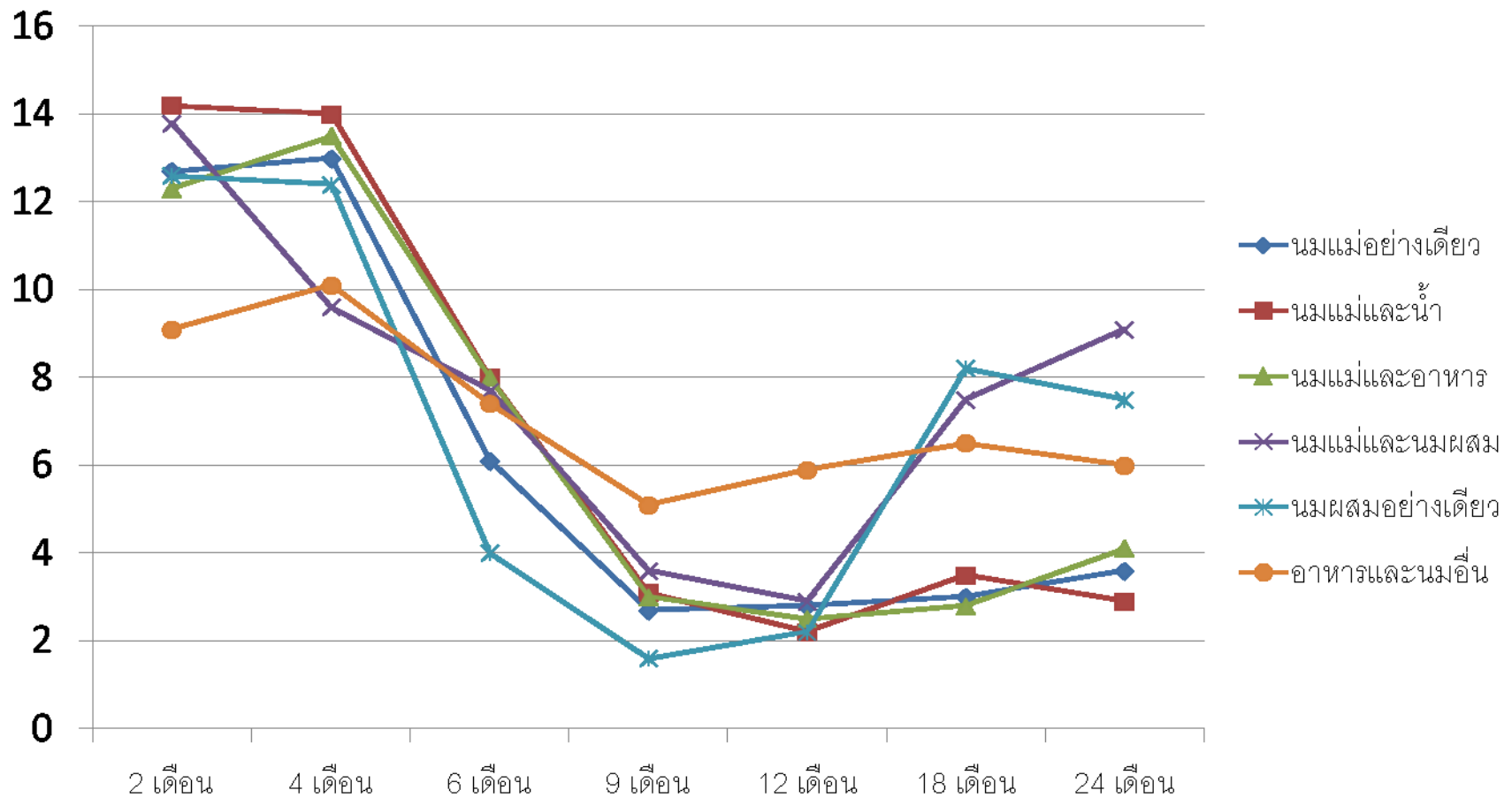
- ร้อยละ 2.5 ที่อายุ 9 เดือน
- ร้อยละ 4.0 ที่อายุ 12 เดือน
- ร้อยละ 3.7 ที่อายุ 18 เดือนและ
- ร้อยละ 5.5 ที่อายุ 24 เดือน

อัตราน้ำหนัก น้อยกว่าเกณฑ์สูงสุด

- ทารกอายุ 9 เดือน ที่เคยได้นมแม่ร่วมกับอาหารอื่น ร้อยละ 3.3
- ทารกอายุ 12 เดือนที่ได้นมผสมอย่างเดียว ร้อยละ 9.1
- ทารกอายุ 18 เดือน ที่ได้นมแม่ร่วมกับอาหารอื่น ร้อยละ 4.9
- ทารกอายุ 24 เดือนที่ได้นมแม่ร่วมกับอาหารอื่น ร้อยละ 4.4

การเลี้ยงลูกด้วยนมอย่างเดียว 6 เดือนเต็ม ควบคุมอัตราน้ำหนักเกินเกณฑ์

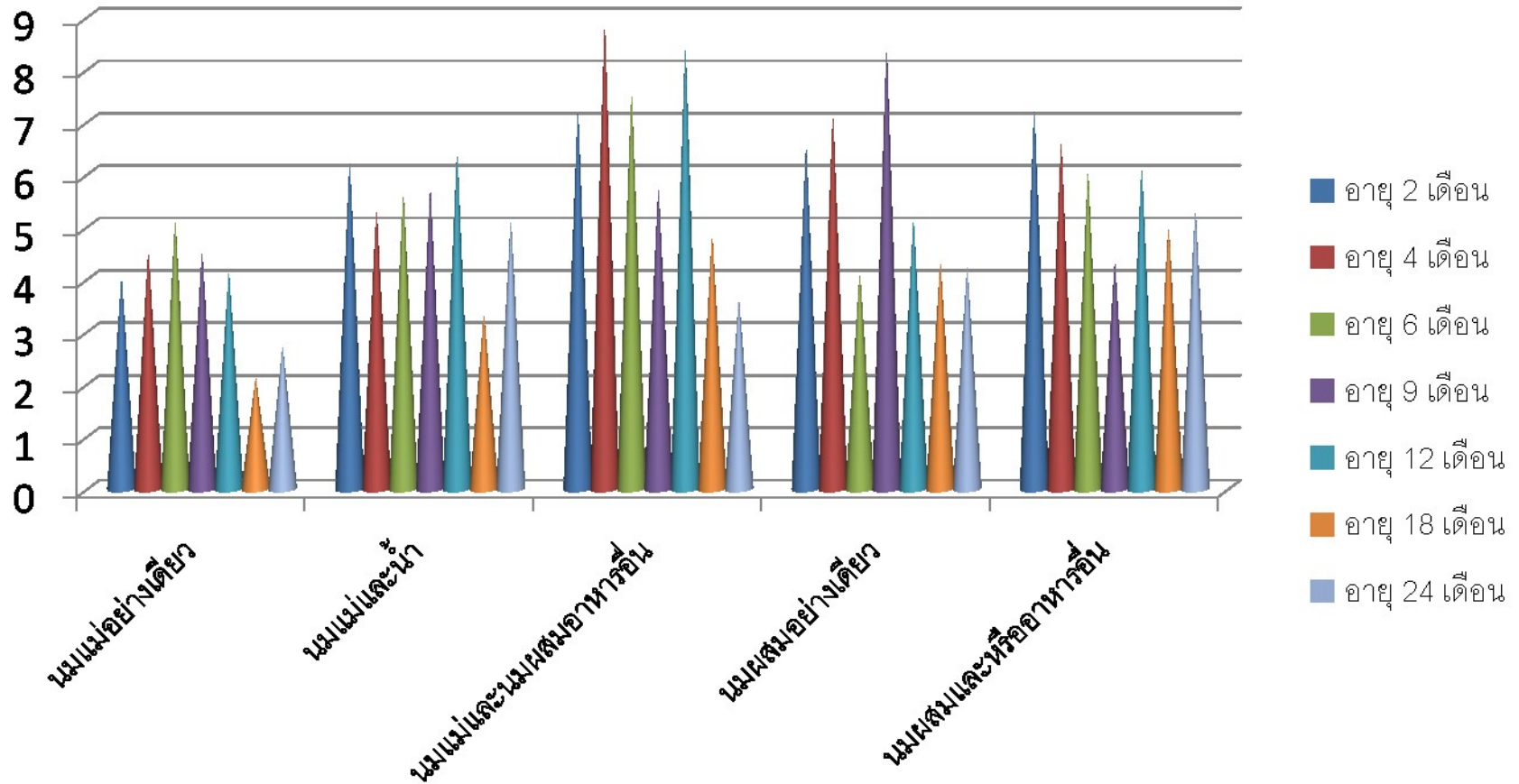
อัตราการฉ่ำน้ำหนักเกินเกณฑ์

อายุทารก	นมแม่ อย่างเดียว	นมแม่ และน้ำ	นมแม่/ นมผสม	นมแม่/ อาหาร	นมแม่/ นมผสม/ อาหาร	นมผสม /อาหาร	รวม
2 เดือน	12.7	14.2	12.3	13.8	12.6	9.1	12.4
4เดือน	13.0	14.0	13.5	9.6	12.4	10.1	12.5
6 เดือน	6.1	8.0	8.0	7.7	4.0	7.4	6.8
9 เดือน	2.7	3.1	3.0	3.6	1.6	5.1	3.1

อัตราการฉ่ำน้ำหนักเกินเกณฑ์

อายุทารก	นมแม่ อย่างเดียว	นมแม่ และน้ำ	นมแม่/ นมผสม	นมแม่/ อาหาร	นมแม่/ นมผสม/ อาหาร	นมผสม /อาหาร	รวม
12 เดือน	2.8	2.2	2.5	2.9	2.2	5.9	3.1
18 เดือน	3.0	3.5	2.8	7.5	8.2	6.5	4.2
24 เดือน	3.6	2.9	4.1	9.1	7.5	6.0	4.6

นมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ลดพื้นที่ผิวหนัง อายุ 0-24 เดือน

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กระตุ้นการเริ่มมีพฤติกรรม (เด็กปกติผ่านการประเมินตามเกณฑ์อายุ < ร้อยละ 75)

- เมื่อเปรียบเทียบอัตราการร้อยละที่ผ่านการทดสอบระหว่างทารกที่ได้รับนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน กับทารกที่ติดตามทั้งหมด
- อายุ 2 เดือน ยกศีรษะสูงจากพื้น 90 ร้อยละ **51.9** : **45.1**
- อายุ 4 เดือน พลิกตัวจากคว่ำเป็นหงาย ร้อยละ **75.4** : **70.5**
- อายุ 6 เดือน คว่ำจับวัตถุโดยใช้นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ ร้อยละ **62.1** : **57.7**

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กระตุ้นการเริ่มมีพฤติกรรม (เด็กปกติผ่านการประเมินตามเกณฑ์อายุ < ร้อยละ75)

- อายุ 9 เดือน พุดเป็นคำ 1 คำ ไม่ชัดเจน ร้อยละ **71.6** : **69.6**
- อายุ 12 เดือน พุดคำที่มีความหมาย 2-3 คำ ร้อยละ **62.1** : **61.2**
- อายุ 18 เดือน วางซ้อนแท่งไม้ได้ 4-6 แท่ง **65.4** : **63.8**
- อายุ 24 เดือน กระโดด 2 ขาชิดกันและข้ามพ้น กระดาดที่วางไว้ **68.7** : **66.5**

สรุป

- 1. การพัฒนาบันได 10 ขั้น ช่วยเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในทารก ขณะจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล**
- 2. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ขึ้นกับปัจจัย ทั้งในโรงพยาบาล และ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของ บิดามารดา**

สรุป

3. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ช่วยลดการเจ็บป่วย ทั้งการติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน และ ลดโรค อุจจาระร่วง ในช่วง อายุ 9 ถึง 24 เดือน

4. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ช่วยให้ทารกมีการเจริญเติบโต ตามเกณฑ์มากกว่าทารกที่ได้รับนมแม่ร่วมกับน้ำและหรืออาหารอื่น

ขอบคุณที่
ช่วยให้หนูได้
กินนมแม่

BREASTFEEDING SMART CITIZEN

WBW 2013(1-7August)

รวมพลังช่วยเด็กไทยให้ได้กินนมแม่